

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejema mesečno K 1.70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenomli nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Situacija v parlamentu.

Dunaj, 11. dec.

Parlament je politična borza, četrta v pričetku ustavnega življenja ni bil to njegov bistveni in idealni smoter. Tekom desetletij pa so se v avstrijskem parlamentu udomačile in ukoreninile borzijske navade in razvade. In to velja v prvi vrsti v poslanski zbornici, kjer tekmujejo razne stranke in struje za politično moč in veljavo. V gosposki zbornici ne sede ljudski poslanci, ki so v vedni dotiki z ljudskimi sloji in bero takorekoč želje in zahteve v ljudski duši. V avstrijskem parlamentu pa je delovanje in posvetovanje tem živahnije in izbornejše, ker silijo na dan zapostavljene sile manjših, preziranih narodov, ki se hočejo in morajo s komolci preriti v ospredje iz pozabljenih rezerv. Ta politična borba za ravnopravnost je le veselo znamenje, da se tudi manjši narodi zavedajo svoje življenjske moči in svojih pravic v državi. Ta borba torej sama na sebi ni tragična, ker se mora prej ali slej končati z zmago pravice.

Zalostno in škodljivo za državo in prezirane narode je pač to, ker se v teh borbah proti staremu sistemu nemškega centralizma izrablja toliko duševnih in telesnih sil, zanemarljiva in duši naravni razvoj zdrave kulture in narodnega gospodarstva. Ta negativna stran parlamentarnega boja je vsega obžalovanja vredna. Naj je ta ali druga vlada, politična smer je še vedno ista, menjava se le taktika. V tem miljeju žive poslanci in stranke. In čudno bi bilo, ko bi se v tej politični soparici ne kresale iskre, ne zbirala elektrika, ki vznemirja živce.

Ta napetost pa je dosegla višek, ko je vlada čez noč vrgla v zbornico bombo v obliki vojaških predlog. Vsa javnost je bila že vsled balkanske krize in nemških častniških dinamitar-dov do skrajnosti razburjena in zmedena. Vojaške predloge in druge prikazni so bile olje na žerjavico. Vsi ti pojavi so vplivali tudi na parlament, koder paberkujejo raznovrstni življi, ki so jih valovi volivnih bojev vrgli na suho. Ljudje, ki so še pred meseci tučili »Die Wacht am Rhein« in polagali vence na Bismarckovo gomilo, so še danes hripavi, ponavljajoč princa Ev-

gena pesem. In vendar bi se ta plemeniti vitez, ki je s svojimi junaškimi čed-tami tvoril živ jez proti turški povodnji, obrnil v svoji rakvi, ko bi videl in slišal ta quodlibet. In ti življi dvomljive vrednosti, recimo politični kameleoni in sikofantje, hočejo v zbornici voditi posle, imeti prvo besedo. To ostudno početje pa je mogoče najbolje opazovati v odsekih in raznih kotih, koder pletejo mreže in načrte za svoje strankarske namene. V tej pisani družbi vidimo vse nemške stranke in Poljake. Nagibi so precej različni, ki so jih združili za prozorne politične smotre. Češke stranke pa se love v zrcalu in omahujejo na levo in desno. In tako je nastala situacija, ki je za Jugoslovane neznosna. Dr. Gross, dr. Leo, baron Fuchs in drugi manjši bogovi so sestavili postransko vlado, ki hoče strahovati večino v zbornici in odsekih. Ti so sedaj bolj vladni nego vlada sama. Zeleli in zahtevali so, da bi ostale stranke kar »en bloc«, kar brez vsake najmanjše izpremembe sprejele vojaške predloge. Vsak najmanjši izpreminjavalni predlog je bil že upor proti državi in armadi. Ker pa so se v justičnem odseku upali nekaterim določbam v načrtu o vojaških dajatvah in služnostih upreti poleg soc. demokratov in čeških radikalcev tudi zmernejši in previdnejši nemški člani, je vlada bila prisiljena dovoliti nekatere bistvene koncesije. Hiperpatrioti so se seveda zgražali nad vlado, ki je precej odjenjala. Saj je v odseku javno dr. Schlegel pozivljaval vlado, naj kar s § 14. uveljavi vse zakone. To je že superlativum bizantinizma.

Značilno za situacijo je tudi to, da iz taktičnih razlogov tekraujejo socialni demokratje s češkimi narodnimi socialisti in radikalc. Obojim je § 14. Damoklejev meč. Ne ti ne oni nočejo napeti strune do skrajnosti; govori so namenjeni za ulico. To smo opazovali tudi v brambnem odseku. Največji govorniki so bili v strahu, ko bi slučajno večina sprejela izpremembo v načrtu zakona, ki jo odklanja vlada. Sinoči je eden teh junakov sam za hrbotom izrazil željo, da bi ne obveljal njegov »popularni« predlog.

V tej situaciji imajo člani hrvaško-slovenskega kluba jako težavno stališče. Na eni strani morajo računati z resnimi razmerami, ki zahtevajo že iz previdnosti posebne in časa primerne priprave za obrambo države. Tudi sre-

čna vojska bi bila za jugoslovansko prebivalstvo hud udarec v svojih posledicah. In s tem računajo razni politični koni od Bielohlavka do Wolfa. V nasprotnem slučaju pa niti misliti nemočemo na posledice. V tem pomenljivem, zgodovinskem trenutku pa, ko se zbira evropski diplomatje k likvidaciji Turčije, pričakovali so Jugoslovani v habsburški monarhiji, da se tudi njim zjasne vremena. Toda ravno v parlamentu opazujemo, da hočejo nemške stranke v zvezi s Poljaki, opirajoč se na pasivnost vlade in češke delegacije prespati tudi ta trenutek in hoditi staro izvoženo pot, ki jim jo odkazuje in olajšuje stari, nesrečni zistem. To je vzrok odločne opozicije naših poslancev v političnih in narodnih vprašanjih. Izraziti hočejo in morajo svojo nezadovoljnost in ogorčenost. Najnavadnejša prilika pa je v proračunskem odseku, kjer je v razpravi proračunski provizorij. To nezadovoljnost, odnosno strogo opozicijo pa niti še odsekov predsednik dr. Korytowski s svojim osornim postopanjem. Dr. Korytowski je bil častnik, vojaški ton mu je še vedno v krvi. In tako so bili naši člani proračunskega odseka prisiljeni, da so z vso odločnostjo nastopili proti terorizmu predsednika in večine. Sinoči je dr. Duli-bić tri ure našteval mogočni gospodi vse politične grehe.

Danes se je situacija še poostrila. Dopoldne je zboroval pododsek za italijansko pravno fakulteto. Dr. Korošec je predlagal »junctim« med italijansko fakulteto in jugoslovansko univerzo. Večina pa je s praznim izgovorom odklonila to resolucijo. Nato je dr. Korošec izjavil, da se ne udeležuje več teh posvetov v pododseku. Takoj nato je imel sejo proračunski odsek, v katerem je dr. Korošec do druge ure bral levite vladne načelniku odseka in strankam večine. Oklestil je tudi Poljake, Čeha in socialne demokrate, ki poznajo samo svoje koristi, ne pa pravice in lojalnosti. V odsek so prišli tudi trije ministri in finančni minister Zaleski je hotel govoriti. Dr. Korytowski vpraša dr. Korošca, ako hoče prekiniti svoj govor, da dobi besedo minister. Dr. Korošec pa je takoj zapazil past in odgovoril: »O tem moram pač še razmišljati, ker se bojim, da hočete zadušiti opozicijo.« In govoril je dalje. Podal je jasno sliko političnih in gospodarskih razmer v jugoslovanskih pokrajinah. Popoldne je

dr. Korošec nadaljeval svoj govor od četrte skoraj do šeste ure. Kdor pa našim poslancem podtika druge nagibe, ta sliši travo rasti. Wie der Schelm ist, so denkt von Andern.

Cuvajev sistem.

Prejeli smo sledeči dopis iz Cuva-jevega pašaluka, ki je tako markanten, da ga v celoti objavljamo.

Nekega dne sem bil v slavonskem mestu Virovitici, ki ima 10.000 prebivalcev, samih Hrvatov-katolikov, čvrstih opozicionalcov-pravašev. Vprašal sem uglednega meščana po političnih prilikah mesta in okolice. Ta mi je pripovedoval strašne stvari, značilne za cuvajstvo, ki se ni malo ne razlikuje od makedonskih razmer. Danes vam hočem opisati samo dva pikantna naj-novejša dogodka, ki se tičeta kotarskega načelnika dr. Mihičiča, bivšega zagrebškega policijskega šefa, ki se je zaklel, da hoče virovitiško meščanstvo zarobiti in je napraviti za pnižnega sluga Cuvajev sistema. Po mnogih poskusih je ta človek predlagal Cuvaju, da se razpusti pogrebno društvo sv. Ilija, ker so bili njegovi člani - obrtniki sami opozicionalci. Cuvaj je v to privolil ter odredil, da se društvena imovina, to so stavbe, mrtvaški vozovi, po-bištvo in 5000 K gotovine konfiscira. Ta imovina je last siromašnih obrtnikov, ki so jo desetletje odtrgovali od svojih ust, a so sedaj vsled vnebovpijo-čih samovoljnosti Cuvajevnega režima brez vsega tako, da nimajo s čim pokopati ni svojega mrtvega člana. Ko so meščani prišli h kotarski oblasti pro-sit milosti, jim je odgovoril glavar ba-hato kakor kak madjarski pandur, da morejo zopet priti do svojega imetja, ako pokažejo, da so vredni njegovga zaupanja, to se pravi: »Bodo li za Cuvajev sistem«. Nekaj dni pozneje so bile volitve za magistratni odbor in ti ubogi obrtniki so seveda glasovali za Cuvajev kreature, ki so bili tudi izvoljeni, toda svoj imovine le niso dobili. Ker so ti ubogi ljudje videli, da se onim, ki se gredo klanjat silnemu Cuvaj-paši, godi dobro, se niso strašili ne truda ne stroškov, marveč takoj se-stavili »deputacijo«, ki se mu je poklonila. Cuvaj jim je obetal, da se jim vrne zaplenjena imovina ter se takoj v javnosti pohvalil, da je bila pri njem deputacija obrtnikov, zatajivši seveda, da

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Ko so bile te besede Sinanu prevečene, se je malo stresel. Nato pa je odgovoril:

»Gospica, vedi, da sem jaz glas in prerok Alahov — da, in njegov meč, da kaznujem zlikovce in one, ki ne verujejo vanj. No, če je resnica, kar sem slišal, sta tvoja brata vešča jezdec, ki sta se celo drznila dirjati mimo mojega služabnika na ozkem mostu, in bodi zmaga ž njima. Povej mi pa, katerega izmed njih ljubiš manj, kajti on naj prvi nastopi proti Lozeli!«

Ko se je Rozamunda pripravljala, da odgovori, je Masuda z napol zaprtimi očmi motrila njeno obličje. Pa bilo je mirno in blado, kakor da bi bilo izklesano iz kamna, dasi so bili njeni občutki morda drugačni.

»Meni sta obadva enako draga,« je rekla. »Kedar eden govori, govori obadva. Ljubim obadva enako.«

»Potem, gost mojega srca, se zgodi, kakor sem dejal. Modrooki brat nastopi prvi, če on pade pa drugi. —

Pojedina je končana in prišla je ura molitve. Sužnji, velite ljudem, da si napolnijo kozarce. Gospica, tebe pa prosim, da stopiš na vzvišenem prostoru naprej.«

Ubogala ga je in na dano znamenje so se zbrale črne bakljonoske s svojimi gorečimi bakljami zadaj za njo. Tedaj se dvigne Sinan in zakliče na ves glas:

Al Džebalovi služabniki, prisezite zvestobo, zapovedujem vam, tej cvetki vseh cvetk, visokorodni princezini iz Balbeka, nečakinji sultana Saladina, ki ga ljudje nazivljajo velikega, in zarežal se je, »dasi ni tako velik kot jaz, to je kraljica devic, ki bo kmalu — « Tu se je ustavil, izpraznil svoj z dragulji obdani kozarec do dna ter ga z nizkim poklonom podal Rozamundi.

Enako je pila cela zbrana družba in vpila, da je odmevalo po dvorani; kajti njena ljubkost, ko je stala tako v divji svetlobi bakelj, je ganila ljudi, posebno ker so bili omamljeni od opojnega Al Džebalovega vina.

»Kraljica! Kraljica!« so vpili. »Kraljica naša in našega gospoda!«

Sinan jih je slišal in se nasmej. Nato da znamenje, da utihnejo, vzame Rozamundino roko in jo poljubi. potem se obrne ter odide za svojimi pre-

pevajočimi ženskami in v spremstvu svojih dais in stražnikov iz dvorane.

Godvin in Wulf sta stopila naprej, da bi govorila z Rozamundo, pa Masuda je posegla vmes s hladnim, razločnim glasom:

»Ni dovoljeno. Pojdita viteza pa si ohladita svoje čelo tam v onih vrtovih, kjer teče sladka voda. Vajina sestra je v mojem varstvu. Bodita brez strahu.«

»Pojdi,« je rekel Godvin Wulfu, najbolje je, da ubogava.«

Tako sta skupaj stopala skozi množico gostovavcev ter sta hitela na teraso in s terase na vrtove. Tu sta stala nekaj časa v blagodejnem svežem zraku, ki jima je kaj dobro del po vročem, dišav polnem ozračju v dvorani, šetajoč med vonjajočim cvetjem. Luna, ki je plavala na brezoblačnem nebu, je bila skoraj polna in v njeni svetlobi sta videla čudovit prizor. Pod mnogimi drevesi in tupatam postavljenimi šotori so bile razprostrte preproge in tja so prihajali udeležniki gostije, ki so pili vino in legali spat.

»So li pijani?« vpraša Wulf.

»Kakor vse kaže,« odgovori Godvin.

A ti ljudje so bili bolj blazni nego pijani, kajti hodili so precej trdno, pa s široko odprtimi, sanjavinimi očmi. Po vsej priliki tudi niso spali na prepro-

gah, marveč ležali tam, strmeli v nebo in, mrmrali s svojimi ustnicami, na obrazu pa jim je bilo videti neko čudno, brezbožno zamaknenje. Včasih so vstali ter naredili nekaj korakov mahajoč z rokami, nato pa so sklenili roke, kakor da bi objeli nekaj nevidnega. In zopet so se vrnili nazaj na svoje preproge, kjer so umolkli.

Pod drevesi počivajočim, so se približale ženske zastre z belimi pajčolanji, ki so se plazile okoli njih in jim šepetale na ušesa in ponujale jim piti iz kozarcev, ki so jih nosile.

Nehote so se tudi bratoma približale ter jima ponujale kozarce; onadva pa sta stopala dalje, ne da bi se zmenila zanje; dekleta so ju nato ustavile rekoč: »Jutri se zopet vidimo,« ali pa: »Kmalu bosta vesela, da bosta pila in stopala v raj.«

»Stopaj hitreje, brat,« reče Wulf, že pri samem pogledu na preproge, se me loteva spanec in vino se tako lesketa v kupicah, kot oči žensk, ki jih nosijo.«

Odšla sta dalje proti šumečemu slapu, ondaj sta pila in si umila obraz in glavo.

»To je boljše nego vino,« reče Wulf. »Slišiš, povej mi, kaj pomeni vse to?«

(Dalje.)

je prosila za svoje krvavo zaslužen premoženje, ki se jim je ugrabilo. Toda sedaj hočejo s to ročjo odlašati menda do saborskih volitev, da bi od teh siromakov izsilili glasov za vladinega kandidata!

Nekega dne se je odigrala pred kazenskim sodiščem v Virovitici mična epizoda.

Soproga kotarskega glavarja dr. Mihičica je prejela anonimno pismo, ki dolži njenega moža, da je podkupljiv. Kotarski glavar je radi tega lista poslal svoje sekundante dr. D. — svojemu prijatelju in političnemu somišljeniku, s katerim je izvedel zadnje škandalozne saborske volitve, zahtevajoč zadoščenje, češ da je anonimno pismo od njegove soproge. Ta je pa izjavila, da pisma ni pisala ter vložila tožbo proti kotarskemu glavarju. Že samo to dejstvo je vzbudilo med meščanstvom veliko senzacijo. Pri obravnavi je došlo do velikih škandalov, ker je gospa dr. D. nastopila dokaz resnice, da je kotarskemu glavarju res pošiljala raznih darov, ki jih je ta sprejemal. Govorilo se je o notoričnih napakah gospoda glavarja, ki se nikakor ne zlagajo z dostojanstvom višjega uradnika, ampak so možne le pri Cuvajevih kreaturah. Nevede je pa sam kotarski glavar javno kazal svoje notorične slabosti in sicer v silno hrupnih izrazih, ki jih je rabil proti svojemu nedavnemu prijatelju in madžaronu dr. D.

Danes ne govori Virovitica o ničem drugem, kot o tej škandalozni aferi sedanjega in bodočega najuglednejšega Cuvajevga uradnika, dr. Mihičica. Zvit Cuvaj je zase kaj pametno ukrenil, ko je odpravil svobodo tiska, misleč, da bo na ta način zakril pred Evropo skandale, ki jih počenja njegovi biriči, toda lumparije pridejo vseeno na dan. Riba pri glavi smrdi!

Skopeljski nadškot,

presv. g. Lazarus Miedia nam je poslal sledeče pismo:

Slavno uredništvo!

Z ozirom na notico med dnevnimi novicami Vašega čislane lista z dne 9. t. m. št. 283, prosim, da natisnete sledečo mojo izjavo:

Jaz od početka sedanje balkanske vojske nisem imel niti hotel imeti kakšnih intervjuv z nobenim časnikarjem glede političnih odnošajev ali dogodkov na Balkanu ter je torej popolnoma neresnično, da bi se bil jaz nasproti »Grazer Volksblattu« izrazil o Srbih neprijazno.

V Gorici, dne 10. dec. 1912.

Z odličnim spoštovanjem beležim

Lazarus Miedia,
Archiepiscopus Scopiensis.

O položaju.

Dunaj. Neki avstr. državnik je izjavil, da je trdno prepričan, da se spor s Srbijo mirno reši in da bo Srbija odnehala. Rusija za vojsko ni vneta.

Budimpešta. Nekateri budimpeštanski listi poročajo, da je konzul Prochaska že umrl.

Budimpešta. Deželno brambni minister Hazai je izjavil, da se Prochaska dobro počuti in da so poročila o njem glede na njegovo mučenje pretirana.

Belgrad. Dementirajo se uradno poročila, da zbira Srbija armado proti Avstro-Ogrski.

Belgrad. Tu so zelo zadovoljni, ker sta Auffenberg in Schemua odstopila. V Srbiji sodijo, da sta Auffenberg in Schemua povzročila, da so se razmere med Dunajem in Belgradom tako hudo poostrele. Z odstopom obeh generalov se je položaj omilil.

Dunaj. Danes je došel na Dunaj in ga je včeraj popoldne zaslišal Berchtold.

Dunaj. Pri konferenci poslanikov bodo zastopali Avstro-Ogrsko grof Mensdorf, Nemčijo knez Lichnowsky, Italijo markiz Imperiali, Francijo Pavel Cambon, Rusijo grof Benkendorff, Anglijo pa sir Edvard Grey.

Peterburg. Peterburška brzojavna agencija izjavlja, da so izmišljena poročila, da bi Rusija Bulgarijo ovirala pridobiti Odrin.

Carigrad. Merodajni turški krogi izjavljajo, da Turki ne sklenejo miru, če ne ostane Odrin turška trdnjava. Poleg armade ob Čataldži vadijo rekruti in nadomestni rezervisti v Carigradu. Več divizij pa že koraka iz Anatolije v Carigrad.

× × ×

KROBATIN VOJNI MINISTER. — CONRAD NAČELNIK GENERALNEGA ŠTABA.

Sinoči so izšla cesarjeva lastnoročna pisma, ki imenujejo Kroatina za vojnega ministra, Conrada pl. Hötzen-

dorfa pa za načelnika generalnega štaba. Podmaršal Schemua je prošil za vpokojitev, a cesar prošnje še ni rešil.

× × ×

STALIŠČE GROFA STÜRCKHA OMAJANO.

Z Dunaja se poroča, da je stališče grofa Stürckha omajano in da name-rava odstopiti.

× × ×

PRED SKADROM.

Cetinje, 12. decembra. Poveljnika Skadra o premirju ne morejo obvestiti. V Drač se je pripeljal neki turški častnik, ki je prošil vojaške oblasti, naj mu dovolijo potovati v Skader, da obvesti poveljnika o premirju. V Cetinju pa mu niso dovolili potovati.

Cetinje, 12. decembra. Turški zunanji minister je zopet naprosil nemškega poslanika v Cetinju, da bi obvestil o premirju turškega poveljnika v Skadru. Nemški poslanik je pa izjavil, da ne pošlje nobenega parlamentarca več v Skader, ker se skadrski poveljnik pokori le svoji vladi, če mu ukaže ustaviti boj.

Milan, 12. decembra. Turinska »Stampa« poroča, da je položaj za Črnogorice pred Skadrom zelo resen zato, ker se gorski albanski rodovi zavzemajo za albansko neodvisnost.

× × ×

TURKI SE PRIPRAVLJAJO NA MORSKO BITKO.

Carigrad, 12. decembra. Trdi se, da odjadra turško brodovje na morje, da se združi z novimi turškimi dreadnoughti in s torpedovkami, ki jadrajo od Gibraltarja proti Turčiji. Turki bi radi grško brodovje uničili.

× × ×

TAJNA POGODBA MED AVSTRIJO IN ITALIJO?

Dunaj, 12. decembra. »Vossische Zeitung« poroča, da je dobila Turčija tajno pogodbo Italije z Avstro-Ogrsko, po kateri nameravata Italija in Avstrija pozneje Albanijo razdeliti. Avstrija naj bi po tej pogodbi dobila Drač in severno Albanijo, Italija pa južno Albanijo z Valono. Začasni vladar Albanije Izmail Kemal bej se baje s to pogodbo strinja, Turčija pa hoče ta načrt z imenovanjem kakšnega turškega princa za albanskega vladarja preprečiti.

× × ×

RUSI V BUKAREŠTU.

Bukarešta, 12. decembra. Kralj Karol je podelil velikemu knezu Nikolaju Mihajloviču kolier in veliki kordon reda Karola I. Dne 11. t. m. je veliki knez Nikolaj Mihajlovič slovesno izročil kralju Karolu maršalsko palico. Ob 11. se je v metropolitni cerkvi vršilo zahvalno bogoslužje v spomin zavzetja Plevne leta 1877.

Bivši ljubljanski liberalni občinski svetnik Meglič obsojen.

Ljubljana, 11. dec. 1912.

Danes ob 4. uri popoldne se je pričelo zadnje dejanje v sodni zadevi bivšega ljubljanskega liberalnega občinskega svetnika Megliča, ki je radi položaja »Glavne posojilnice« prišel tudi sam v konkurz. Dne 16. avgusta 1912, se je že vršila razprava, a so jo odgodili in Megliča izpustili na prosto. Današnja razprava vodi deželno-sodni svetnik Vedernjak, votanti so deželno-sodna svetnika Potrato in Bešek ter c. kr. sodnik dr. Stökl, obtoženca zagovarja vpokojeni odvetnik, višje deželno sodni svetnik Koblar, obtožbo zastopa c. kr. državni pravdnik dr. Neuberger, sodna izvedenca v knjigovodskih zadevah sta gg. Peruzzi in Krofta. Predsednik, svetnik Vedernjak prečita obtožnico, ki smo jo že dne 16. avgusta pri prvi razpravi objavili.

Zagovor Megličev.

Obtoženec je bil rojen leta 1874.; ima gimnazijo, študiral je jus, a se slednjič trgovini posvetil. V službo k tiskarju Domicelj je vstopil leta 1901. z mesečno plačo 250 K. Tvrdo Lavrenčič in Domicelj je prevzel leta 1906. za 21.084 K in je pustil dolg intabulirati na svoje posestvo ob Tržaški cesti, ki ga je kupil 3. aprila 1904 od dr. Hočvarja za 16.000 K. Trgovina se je izborno razcvetela. Tržil je s koruzo, vinom, s cerealijskimi in z moko. Prometa je bilo 1 do 2 milijona. Otvoril je tudi v Gorici podružnico leta 1908. ali 1909. Pri »Glavni« je imel neomejen kredit; leta 1910. ji je bil dolžan 372.287 K 33 vin. Premoženje je imel v terjatvah, inventarju in na pos. stvih. Trdi, da je vsako leto delal inventuro kakor tudi bilanco sam, ker ni čutil potrebe, da mu jo kdo revidira, ker so aktivna vedno pasiva

presejala Zunanji terjatev je imel 60 do 100.000 K, posestvo ob Tržaški cesti je cenil na 250.000 K. Dr. Neuberger: Ali mislite, da je bil res dr. Hočvar tako zabiti, da Vam je 250.000 K vredno posestvo prodal za 16.000 K? Meglič: Ni bil zabiti, a bil je moj svak. Meglič nadalje izjavi, da je posestvo na Žerovnici še danes vredno 60.000 K, ker je zidal hotel. Vrednost firme same je cenil 50.000 K. Predsednik: Koliko je pa danes firma vredna? Meglič: Nič. Svoja aktivna je cenil Meglič na 553.707 K, pasiva pa na 484.990 K. Glavna posojilnica je pri njem večkrat revidirala. Nikdar se ni čutil pasivnega. Predsednik: Bilanco ste sestavili tako, da je bila Vam v korist. Meglič: V konkurzu nisem nikdar bil. Predsednik Megliču očita, da je kot upravitelj v konkurzu Rus upnike oškodoval za 686 K. Meglič: To so bili stroški, ki sem jih kot upravitelj konkurza imel. Na vprašanje, kako je doma živel, izpove, da ga je vse, dom, osebe, in stanovanje na leto stalo 20.000 K. Kar tiče goriške podružnice, izpove, da je šla dobro, dokler mu ni pričel konkurirati Agro Merkur. Predsednik: Nesrečni Agro Merkur! Med seboj ste se klali, dokler niste skupaj propadli. Kako knjigovodstvo ste imeli? Meglič: Natančno. Predsednik: Kako to, da manjkajo prenosni in zaključni in da je zmanjkalo 95.000 K. Meglič: To sem porabil za se. Predsednik: Očita se Vam, da ste morali najmanj 100.000 K kam spraviti. Meglič: Zalibog, da jih nisem. Ko ga vpraša predsednik, zakaj da je že po propadu Glavne terjat najemnino v Šiški, izpove Meglič, da so mu najemniki celo v Trst pošiljali najemnino. Po konkurzu Glavne je imel še dolgo trgovino odprto. Kar tiče ponarejenega podpisa Ane Škrli na neki menici, prizna, da podpis ni njen, a ne ve, kdo da je podpis ponaredil; on ga ni. Če bi jo bil hotel varati bi mu njenega podpisa ne bilo treba ponarejati, ker mu je itak menice in bianco podpisavala.

Zaslišanje prič.

Priča Lavrenčič Maks je poznal Megliča, ko je še služil pri Ditrichu. Lavrenčič je imel v Šiški trgovino z deželnimi pridelki; leta 1908. je iskal kompanjona. Megliču je vse prodal, tudi terjatve. S svojimi upniki se je pogodil tako, da so mu odpisali 50 odstotkov njegovega dolga. Kupna pogodba je bila za Megliča ugodna. Dr. Neuberger: Stvar je bila taka, da je dr. Hudnik rotil Megliča, da naj Lavrenčič zavezo vredni, ker če bi bil Lavrenčič proglasil konkurz, bi bila vanj tudi Glavna zapletena, ki bi bila že takrat morala v konkurz in Meglič ž njo. Predsednik Vedernjak prič: Kupčija, pravzaprav Vaš tih konkurz je bil za Vas sijajen kšeft; gospod Lavrenčič je pridobil 50 odstotkov pri svojih upnikih.

Priča Roglja, ni k razpravi. Predsednik k zapisnikarju: »Aber alle die ausgeblieben sind, aufschreiben, die werden wir uns etwas anschauen.«

Prečita se nato zapisnik o Rogljevi izpovedi v preiskavi. Meglič je trdil, da je dolg pri Glavni krit po njegovih posestvih. Dvignil je pri Glavni največ po 20.000 K, vračal je pa le malo. Že leta 1908 se mu je zdel Megličev dolg prevelik. Od Megliča dolgo ni bilo mogoče dobiti bilance; ko jo je predložil, se mu je zdel, da je bila optimistična. Dr. Hudniku je svetoval, da naj Glavna prevzame Megličovo trgovino v lastno režijo, a do tega ni prišlo. Megličev račun je osobito Maček ostro napadal. Rogelj meni, da se do 120.000 K nahaja v Megličevih ali pa v rokah kake druge osebe.

Priča Veršec, ki je služil pri Megliču je v preiskavi izpovedal, da je pri Megliču konstatiral, da je za 150.000 K pasiven. Veliko ga je stala podružnica v Gorici, veliko pa tudi rodbina in sinovi. O bilanci ni hotel nikdar ničesar čuti. Megličeva žena in sin sta rekla, da nima Megliča v rokah Glavna, marveč da jo ima Meglič v rokah.

Stanislav Udovč je v preiskavi izpovedal, da mu je Megličev pastork Tome naročil napraviti tako bilanco, da bo za Megliča ugodna.

Priča Franc Knific, poslovođa Glavne, ni prišel direktno z Megličem v dotiko. Odbor Glavne ga je poslal s Turkom in z Mačkom k Megliču pregledovat knjige. Takoj, ko je knjige površno pregledal, je izjavil, da je Meglič pasiven.

Priča Jožef Maček je bil odbornik Glavne. Pri seji je zahteval, da naj se Megliču kredit ustavi. O njegovem stanju je poročal pri sejah navadno Rogelj. Začetkoma se je slišalo, da gre Megliču dobro, pozneje pa, da mu gre slabo. Meglič je bil redno na potovanju, doma so živeli razkošno. Priči je Rogl rekel, da je Meglič aktiven, a hotel se je sam prepričati in šla sta s Turkom

in s Knificem pregledavat. Knific je takoj po kratkem pregledu izjavil, da za dolg pri Glavni ni pokritja, Meglič je pa pojasnjeval, da je travnik na Viču toliko in toliko vreden. Ko so se vrnili od Megliča v »Glavno«, je šel k Roglju in mu rekel: Vi poštenjak Vi, vedno ste trdili, da je Meglič aktiven, pa je pasiven. Rogl je rekel: Po mojem mnenju ni pasiven.

Priča Turka ni. Predsednik: Govoto ima kak pogreb. Prečita se Turkova izpoved v preiskavi, ki se bistveno krije z Mačkov izpovedjo in ki pristavlja, da od Roglja in od dr. Hudnika ni bilo mogoče izvedeti, koliko da je Meglič dolžan »Glavni«. Turk je v eni uri konstatiral, da je Meglič do 100.000 kron pasiven, Meglič je pa trdil, da je aktiven.

Prečita se izpoved dr. Oblaka, po kateri je Meglič neupravičeno inkasiral 609 kron 66 vin. Nadalje se prečita dr. Babnikova izpoved, ki je izpovedal, da je bilo 366 vreč ovsu zarubljenih. a jih na dan prodaje ni bilo več.

Priča Ljudevit Kranjc, solicator dr. Treotov, izpove, da je izplačal Megliču 400 K. Vedel ni, da je Meglič zapleten v zadevo »Glavne«.

Zadeva Škerlj.

Ana Škerlj je dognala, da je bila ena menica, ki jo je plačala, ponarejena. Šla je z menico iskat gospoda Megliča, a ga ni dobila. Tomc je rekel, da mu ni o tem nič znanega. Šla je nato k dr. Šviglju, kjer je dobila Megličovo gospo. Dr. Švigelj zadeve ni mogel prevzeti, ker je »Glavno« zastopal. Šla je nato k dr. Furlanu. »Tle gospodu Megliču smo vse verovali in mu zaupali.« Bila je še ena menica za 2100 kron, ne vem, kje se je vzela, plačati sem jo morala. Sodi, da je 2100 kron preveč plačala. Na tisti menici, za katero gre, ni bilo tako pisano, kakor jaz pišem, bilo je bolj »fajno« pisano. Dr. Neuberger: Na vsak način je bila ena menica preveč, ena pa falsificirana. Predsednik Megliču: Podpis Škrljeve ste dobro poznali. Zakaj ste menico podpisali? Meglič: Podpis sem dobro poznal, a ker mi je bilo včasih veliko menic predloženih, sem kar podpisoval, ne da bi bil natančno pregledaval. Ne vem, kako je ta podpis prišel na menico. Izvedenec Peruzzi: Menice 900 K Škrljeva ni bila dolžna.

Zapriseženju prič Tomc se državnopravdnik protivi, a senat pričo vseeno zapriseže. Henrik Tomc izpove, da je imela Škrljeva do 30.000 K eskompta. Ona ni vedela, kdaj je kaka menica zapadla. Moral jo je opominjati. Navadno je menice in bilanco podpisovala. Podpis Škrljeve se pri nas ni falsificiral.

Mnenje izvedenec.

Prečita se obširno poročilo izvedencev o Megličevem knjigovodstvu. Knjigovodstvo v obče ni bilo urejeno. Zaključki so bili neredni. Od marca 1907 nadalje se blagajniške knjige niso zaključile.

Dr. Neuberger

vzdržuje obtožbo. Kar tiče Škrljeve, je poizkusil Meglič si pridobiti 900 kron, do katerih ni imel pravice. O krivdi ni treba ničesar govoriti, ker je dokazana. Knjigovodstvo je bilo neredno, površno, pomanjkljivo. Meglič je inkasiral denar, do katerega ni imel pravice. Izginil je oves, ki je bil zarubljen. Meglič naj se ostro kaznuje, ker ne gre za kakšen mali konkurz, marveč gre za krivo, ki je vzbudila splošno razburjenje.

Zagovornik.

Odvetnik vpokojeni višji sodni svetnik Koblar predlaga, da naj se obtoženec oprosti. Meglič je živel v veri, da je aktiven. Njegovega poloma je bolj kriva »Glavna«, kakor Meglič sam. V preiskavi je pa Meglič že dve leti.

Meglič obsojen.

Po daljšem posvetovanju razglasi predsednik svetnik Vedernjak razsodbo, po kateri je Meglič kriv, da ni napovedal konkurza, ko je zašel v nezmožnost, da plača svoje obveznosti. Kriv je tudi, ker je knjigovodstvo pomanjkljivo vodil. Nadalje je kriv, ker je prodal zarubljeni oves in ker je inkasiral najemnino v Šiški in vsoto pri dr. Treotu. Obsodi se v tri mesece stranskega zaporu, v katerega se zaračuna 21 dni, ki jih je že prestal v preiskovalnem zaporu. Oprosti se pa obtožbe, da je hotel Škrljevo oškodovati za 980 K. Obtožbeni zagovor, da je bil aktiven, ni bil resničen, ker je bil dejansko pasiven že leta 1909. Kazen se je morala odmeriti od treh mesecev do 1 leta. Olajševalnega nismo našli ničesar. Nadsvetnik Koblar: Priglasim ničnostno pritožbo in prosim prepis sodbe.

„Slov. Straža“ potrebuje pomoči!

Telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRIJA JE MIROLJUBNA.

Dunaj, 12. decembra. Nanašajoč se na Berchtoldov govor v delegacijah povdarja »Fremdenblatt«, da je Avstrija miroljubna. Ako bodo vevlasti Avstrijo podpirale in predvsem soglašale z nevtralizacijo Albanije, bo Srbiji onemogočeno se polastiti albanskih pristanišč, ki se jih bo mogla trgovinsko itak posluževati. Evropa bo miroljubnost Avstrije upoštevala.

DUNAJSKI SRBSKI POSLANIK DOBI RED?

Dunaj, 12. decembra. Zagotavlja se, da bo cesar sedanjemu dolgoletnemu srbskemu poslaniku Simiću, ki je v vseh krogih vsled svojega simpatičnega nastopa jako priljubljen in je ob anekcijski krizi pomagal avstrijskosrbski spor mirno rešiti, podelil ob današnji poslovljni konferenci veliki križ Leopoldovega reda.

CESAR JE MIROLJUBEN!

Dunaj, 12. decembra. Cesar je danes na prisrčen način sprejel srbskega poslanika Simića v poslovljni avdijenci. Cesar se je razgovarjal s poslanikom tudi o mednarodnem položaju in izjavil, da upa, da se bo posrečilo mir na vse strani ohraniti.

POMIRJEVALNA IZJAVA NOVEGA VOJNEGA MINISTRA.

Dunaj, 12. decembra. Novi vojni minister general Krobatič je nasproti nekemu žurnalistu izjavil, da nima nobenega novega programa, ker ostane vse pri starem. Nič se ne bo izpremenilo.

AFERA PROCHASKA.

Belgrad, 12. decembra. Konzul Edl je danes dospel iz Prizrena v Belgrad. Srbska vlada je oficijelno obvestila avstro-ogrškega poslanika Ugrona, da je pripravljena dati za eventualne prekršitve mednarodnega prava v tej aferi od strani vojaških oblastev zadoščenje. — »Stampa« poroča, da je Pašić v spremstvu tajnika ruskega konzulata odpoštoval v Skoplje.

TUDI V NEMČIJI NE VERUJEJO BAJK O PROCHASKI.

Berolin, 12. decembra. Vesti o kastraciji konzula Prochaska, ki so jih včeraj razširili nekateri ogrški in nemški listi, se tudi tu označujejo kot neumnost izmišljotina. Goji se tudi sicer absolutna nada, da ne pride do nikakih resnih zapletljajev.

Budimpešta, 12. decembra. »Budapesti Naplo« javlja, da Prochaska ni trpel nikake telesne poškodbe in da o »casus belli« ne more biti niti govora. Pač se je prekršilo mednarodno pravo, a zaraditega ne bo prišlo do nobenih resnih posledic.

SRBIJA HOČE ODNEHATI.

Praga, 12. decembra. Dopisnik »Narodnih Listov« je dobil od člana srbske vlade sledeče pojasnilo: Srbska vlada je glede jadranskega pristaniškega vprašanja in avtonomije Albanije pripravljena h kompromisu. Ako tudi Avstrija pokaže prijateljsko blagohotnost nasproti Srbiji, je Srbija pripravljena priključiti svoje železnice k bosanskim ter dovoliti na sandžakških železnicah, ki se zgrade, in progi Belgrad—Ristovac znižane tarife. Srbija je tudi pripravljena se z Avstrijo kolikor mogoče ugodno za slednjo trgovsko pogoditi.

Poslanec Masařyk je včeraj konferiral tudi z ruskim poslanikom Hartwigom in nato odpotoval na Dunaj. Zdaj pričakujejo v Belgradu poslanca Tresiča, ne ve se pa, ali tudi on prihaja z napoluradno mislijo kakor Masařyk, ki je imel nalog med avstrijskim oficijelnim in srbskim stališčem posredovati.

KAJ PRAVIJO GLEDE ODSTOPA AUFFENBERGA IN SCHEMUE V NEMČIJI.

Berolin, 12. decembra. Tukajšnji krogi niso vesti o odstopu Auffenberga in Schemue sprejeli s posebnim zadovoljstvom. Povdarja se, da so nedavno poslali Schemue v posebni vojaški misiji v Berlin in da je tam prišel v kontakt z najvišjimi vojaškimi krogi. — »Tägliche Rundschau« ve poročati, da se je grof Berchtold branil imenovanja Conrada, ker je ta bil imel konflikt z Aehrenthalom, a se je udal, ko mu je Conrad zagotovil, da se v posle zunanjega ministrstva ne bo vmešaval. Grof Berchtold zasleduje odločno miroljubno politiko in obsoja rožljanje s sabljo, dokler ni čas za to. Vse vesti o demisiji Berchtolda se z Dunaja dementujejo.

RUSKO - RUMUNSKO SLAVNOSTI.

Bukarešt, 12. decembra. (Oficijelno.) Ko je veliki knez Mihajlovič izročil rumunskemu kralju Karolu maršalsko palico ruske armade in carjevo lastno ročno pismo, je kralj Karol odgovoril,

da je globoko ganjen. Kralj se je spominjal slavnih dni pri Plevni, ko so ga ruske čete, ko je šel nasproti Osman paši, pri Vidovem mestu aklamirale. Popoldne je priredil ruski poslanik Šebeko pogostbo, katere se je udeležil veliki knez Mihajlovič s spremstvom, rumunski kraljevič, princ Karl, princesa Elizabeta, ministri, diplomatični zbor in najvišji dostojanstveniki.

RUSKO - FRANCOSKI DOGOVOR GLEDE LIBANONA IN BALKANSKIH ZADEV.

Carigrad, 12. decembra. Dobro informirani progir trdijo, da se v kratkem objavi dejstvo francosko-ruskega sporazuma glede protektorata nad Libanom. Anglija za to baje ni vedela in se ta stvar pripravlja brez nje, da se paralizira vedno bolj naraščajoči egipčanski vpliv v Siriji. 10. t. m. se je vršil v Carigradu pogovor med ruskim poslanikom Giersom in francoskim poslanikom Bompardom ki sta konstatirala, da sta Francija in Rusija edini v teh točkah:

1. Rusija podpira francoskega kandidata, imenovanega za guvernerja na Libanonu ter tudi soglašala s težnjo Francije, da si izposluže na Libanonu še večje privilegije in dobi tudi večje pravice v Damasku.
2. Istotako protežira Rusija francoske zahteve glede Samosa, kjer bi Rusija rada dobila pristanišče.
3. Ruska in francoska vlada sta se zedinili, da je obmejitve Albanije prepuštili balkanskim državam.
4. Podpirala bosta željo Grčije, da ji pripade Janina.
5. Srbiji bosta svetovali, da se odpove Draču in se zadovolji s črnogorskim pristaniščem.

DANEV V BEROLINU.

Berolin, 12. decembra. Danev je danes dospel z Dunaja v Berlin, kjer bo po vsej priliki tudi konferiral z merodajnimi političnimi faktorji.

DELEGATI V LONDONU.

London, 12. decembra. V sredo so došli sem grški delegati. Najeli so 22 sob v enem najfinejših hotelov. Črnogorci dospejo danes, Srbi in Bulgari jutri, Turki pa pojutrišnjem.

TURČIJA JE ZELO SAMOZAVESTNA.

Carigrad, 12. decembra. Od dobro informirane strani se poroča, da se polnooblast turških delegatov omejuje na splošna določila, ki pa so neizpremenljiva. Glede Odrina, otokov in Albanije imajo delegati precizne direktive, od katerih ne morejo odstopiti, glede Makedonije pa imajo svobodno roko. Med delegati so trije generali, kar odgovarja dejstvu, da ima vpliv vojna stranka. Ako bodo balkanske države te zahteve kot bazo mirovnih pogajanj sprejele, se bodo nadaljevala v podrobnostih, če ne, se takoj prekinajo.

TURČIJA SE NA TIHEM OJAČUJE.

Carigrad, 12. decembra. Agencija »Wolf« poroča, da Turčija na vsak način zopet začne vojsko, ako bi Bulgari hoteli Odrin obdržati. V Carigradu zbira za čataldško armado rekrute in rezerve. Tudi iz Anatolije je več divizij na potu.

NESPORAZUMLJENJA V TURŠKEM KABINETU.

Pariz, 12. decembra. Iz Konstancie se poroča, da vlada v turškem kabinetu tako glede vnanje kakor notranje politike nesporezumljenje. Eni si žele miru za vsako ceno, drugi pa mislijo, da bi bilo boljše zopet začeti vojsko in vreči zaveznike iz turškega ozemlja. Prvi zahtevajo, da se mladoturki, katere so morali pomilostiti, zopet začno preganjati, drugi pa nasprotno. Vendar je pričakovati novih odredb zoper mladoturke. Liberalna stranka pod Rešid pašo je baje sklenila, da bo sedanjo vladu po sklenjenem miru vrgla.

BULGARIJA JE PRIPRAVLJENA NA NADALJEVANJE VOJSKE.

Sofija, 12. decembra. Neka jako dobro poučena politična oseba je izjavila: Delo pri mirovni konferenci v Londonu bo jako težavno. Mi ne gojimo glede izida prevelikega optimizma. Naši delegati bodo predvsem vztrajali na tem, da Turčija odstopi Odrin in Dedeagač. Ako Turčija ne odneha, je mogoče, da se pogajanja, ki se začno v ponedeljek, že v torek prekinajo (?) in se 48 ur potem zopet začne vojska.

TUDI GARIBALDI ZMAGUJE.

Milan, 12. decembra. »Secolo« se poroča iz Mecova (na grško-epirski meji): Generala Ricciotti in Peppino Garibaldi sta 9. decembra prodrli ob Diapatomu do Dresce in Cavallarija in napadla 800 Turkov, ki so imeli tudi artiljerijo. Garibaldinci so Turke sijajno porazili. Turki so imeli silne izgube, od Garibaldincev pa je padlo okoli 40 mrtvih in ranjenecv. General Ricciotti Turke zasleduje.

BOJI Z ALBANCII.

Belgrad, 12. decembra. Pri Djakovici je prišlo do krvavega spopada med Srbi in Albanci. Srbi so Arnavte potolkli.

GRČIJA VALONO ZASEDLA?

Pariz, 12. decembra. »Echo de Paris« poroča, da Grčija blokira Valono dalje in da jo je celo že zasedla.

Rim, 12. decembra. »Giornale d'Italia« izjavlja, da se mu vest o zasedenju Valone ne zdi verjetna, pač pa je tudi »Giornale« dobil vest, da Grki vzdržujejo še dalje blokado.

ODREDBE NOVE ALFANSKE VLADE.

Rim, 12. decembra. Zbor albanskih notablov je sklenil z orožjem preprečiti eventualni dohod turških regularnih vojakov na albansko ozemlje ki iz Bitolje beže proti Berat. Vlada je ustanovila zbor orožnikov, sestoječ večino iz kristjanov. Vlada je tudi ustanovila administrativne urade.

GENERAL ŽIVKOVIČ BOJAN.

Pariz, 12. decembra. »Gauloisu« se poroča, da je general Živković v Belgradu opasno obolal na tifusu.

× × ×

TRST SPREJET ZA SEDEŽ LAŠKE UNIVERZE!

VPLIV TROZVEZE? JUGOSLOVANI ODHAJAJO ZOPET PRAZNI.

Dunaj, 12. decembra. V pododseku za laško fakulteto je prof. dr. Waldner stavil predlog, da se Dunaj kot sedež laške fakultete v zakonitem predlogu črta in je dejal, da se tudi njemu zdi zdaj Trst najbolj primeren.

Poslanec Masařyk, ki se je bil danes iz Belgrada vrnil, je izjavil, da v laški univerzi v Trstu ne vidi nobene nevarnosti za Jugoslovane, marveč meni, da bo ta fakulteta le pripomogla k zbližanju obeh narodov.

Pittoni je izjavil, da je zelo vzradoščen, da vlada zdaj splošno razpoloženje za Trst in upa, da se bo i vlada temu prilagodila.

Pri glasovanju se je nato soglasno sprejelo kot sedež univerze Trst.

Dr. Korošec, ki je v zadnji seji odsek zapustil, ker se vlada in druge stranke na jugoslovanske zahteve niso hotele ozirati ni bil navzoč.

V laških krogih se z velikim podarkom kolpotira nek članek »Corriere della Sera«, v katerem je rečeno, da je želeli, da avstrijska vlada, vpoštevajoč pomen trozveze, ustreže laškimi nacionalnim željam v monarhiji.

NOVI AVSTRIJSKI BANKOVCI.

Dunaj, 12. decembra. Dne 23. t. m. se izdajo novi stokronski bankovci.

ZBORNICA.

Dunaj, 12. decembra. Zbornica je danes sprejela med velikim odobravanjem soglasno postav o podpori za žene, otroke in sorodnike rezervistov in slučaju mobilizacije. Slovensko stališče je pojasnil poslanec Hladnik. Nato se je začelo drugo branje rekrutne predloge. — Včeraj je ministrski predsednik Stürgkh konferiral s češkimi radikali, da bi opustili obstrukcijo proti predlogi o vojaških služnostih prebivalstva. Dejal je, da hoče vlada potom naredb uvesti mnoge olajšave, postav same pa ne more več izpreminjati. Češki radikali so včeraj izjavili, da se bodo proti uzakonjenju te postav energično bojevali. Danes se konference nadaljujejo. Dozdaj češki radikali še niso nič gotovega izjavili, a bodo tekom današnjega popoldneva prišli do definitivnega in odločilnega sklepa.

Dunaj, 12. decembra. Pri 2. branju rekrutne predloge je češki radikalec Kalina držal obstrukcijski govor. Pogajanja s češkimi radikali trajajo dalje. Med vlado in radikali posreduje dr. Leo. Ako češki radikali ne odnehajo, utegne biti jutri zadnja seja zbornice. Položaj se zelo pesimistično presoja.

Dunaj, 12. decembra. Pogajanja vlade s češkimi radikali so se razbila. Vlada noče ugoditi vsem njihovim zahtevam po izpremembah vojaške postave. Radi tega je pričakovati odgoditve državnozbornskega zasedanja.

VOHUNSTVO V GALICIJI.

Dunaj, 12. decembra. V Krakovu so zaprli dijaka 7. gimnazijskega razreda Gunko iz Jaroslava, ker je vohunil za Rusijo. V Krakovu so nadalje zaprli še pet vohunov, med njimi dva vojaka, ki sta ukradla glavne dele strojne puške. Aretirali so tudi nekega ruskega častnika, ki je čakal vohune.

ČRNOGORSKE HIMNE V ZAGREBU NE SMEJO PETI.

Zagreb, 12. decembra. Policija je obsodila devet dijakov, ki so peli črnogorsko himno, vsakega v 14dnevni zapor in jih za dobo petih let izgnala iz Zagreba.

SMRT BAVARSKEGA PRINC-REGENTA.

Monakovo, 12. decembra. Danes zjutraj ob 4. uri 50 minut je princ-regent Luitpold umrl. Mesto se je odelo v žalno obleko, s hiš plapolajo črne zastave, v trgovinah je izpostavljen na s črno ovita rajnikova podoba. Novi princ-regent Ludovik je dospel danes v Monakovo. Ministrski predsednik baron Hätling se mu je peljal nasproti. Zbornica je odgodila svoje seje do po Božiču. K pogrebu pričakujejo med drugimi cesarja Viljema in avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda.

AFERA NA RUSKEM DVORU.

Peterburg, 12. decembra. V kratkem izda car ukaz, s katerim odvzema velikemu knezu Mihajlu Aleksandroviču vojaško dostojanstvo. Veliki knez se je v Napolju oženil z ločeno ženo nekega svojega vojaškega tovariša, neko Wrubel, vrh tega pa je ta poroka tudi nepostavna.

BOMBA NA REKI.

Reka, 12. decembra. Ponoči je pred hišo veleposelnika Petra Marača eksplodirala bomba. Na hiši so popokale vse šipe. Škode je okrog 500 K. Kdo je bombo položil pred hišo, še ni znano.

UMESTNA PREPOVED.

Petrburg, 12. decembra. Ministet za notranje zadeve je prepovedal razširjevanje »Simplizissimusa«.

ARETACIJA V BELGRADU.

Belgrad, 11. decembra. Dne 9. t. m. so tu zaprli kadeta Lacknerja, pripadajočega pionirskemu bataljonu v Segedinu. Lackner je vohunil v bolnišnici. Lackner se zagovarja, češ, da je dezertiral. Preiskava se nadaljuje. Isti dan so zaprli tudi uradnika Gavriloviča, ki je priznal špionažo.

NORE ŽENSKÉ.

London, 11. decembra. Suffragetke so si izmislile nov način razburjanja javnosti, da namreč večkrat na dan alarmirajo ognjegastvo.

Razne stvari.

Obrat v milanski zastrupljivalni aferi. Kakor znano, je pred nekaj časom mnogim milanskim hišnim posestnikom po pošti došla pošiljka zastrupljenih kroglic kot zdravilo. Policija je na ovadbo nekega natakara zaprla tri anarhiste. Sedaj se je pa pokazalo, da je natakar. Bigliardi po imenu, policijo potegnil, da bi dobil od nje denarja. Rekel je namreč, da ima pismene dokaze o krivdi zaprtih treh anarhistov, ki jih bo policiji odstopil proti gotovi vsoti denarja. Policija je pa zastoj čakala na te dokaze in ga zastoj priganjala, da spolni svojo obljubo. Končno ji je bilo čakanja preveč ter je Bigliardi pod sumom sokrivde zaprla. Seveda pa je mož v tem oziru nedolžen in je hotel le na lahek način do denarja priti. Sedaj so osumljene tri anarhiste spustili na svobodo, Bigliardi pa pridržali in se bo moral radi goljufanja policije zagovarjati.

Pogled na Valono v Albaniji.

Kako je našel zaklad. Pred nekaj dnevi je na posestvu St. Marzello blizu Mantove umrl 92letnik lastnik Annibale Tosci, o katerem pripovedujejo, da je našel neki francoski zaklad in iz berača postal bogat posestnik. Stvar je bila ta-le: Na neapoljski vojni cesti blizu opatije St. Vito je začetkom 19. stoletja stal kamenit steber, ki je imel na zapadni strani ta-le francoski napis: »1. maja vsakega leta, zjutraj ob 6. uri, imam zlato glavo. Vsako leto se je 1. maja zjutraj zbrala ob stebru velika množica, ki je čakala na čudo: zlato glavo. Toda čudo se nikoli ni zgodilo — steber je ostal vedno enak. Ljudje so si ubijali glave, kaj bi tedaj drugega pomenil napis, a nihče ni uganil pravega. Končno so spomenik odstranili in kopali pod njim, češ, morda je zaklad tod. Toda našli niso ničesar; spomenik so postavili nazaj in počasi je zanimanje zanj ponehalo. Končno se ga ni nihče več spomnil. Nekega dne leta 1841. pride po poti neki napolitanski berač ter se, ker je imel pač čas, ustavi pred spomenikom in bere napis. Mož se zamisli; končno se ozre proti solncu in nato na senco, ki jo je delal steber. »Morda bo tako!« si pravi mož in odide svojo pot. Naslednji prvi maj ga je zgodaj zjutraj našel ob spomeniku — s krampom in lopato. Ko je z bližnje opatije udarila ura šest, je šel na mesto, do katerega je segala senca stebra oziroma njegove glave in tu je začel kopati. Kmalu je zadel na francoski tornister, v katerem je našel 80.000 frankov. Napis je bil torej popolnoma pravilen. Srečni mož, ki je edini rešil uganko, si je kupil posestvo St. Marzello in živel na njem srečno in zadovoljno do svoje smrti.

KNJIGOTRŽTVO.

»Agramer Tagblatt« je v št. 283. z dne 7. decembra 1912. posvetil Finžgarjevemu romanu »Pod svobodnim solncem« obširno oceno. Med drugim označuje vrline tega romana sledeče:

»Der vorliegende Roman hat erst jetzt in der Buchausgabe in der slovenischen Öffentlichkeit die Würdigung gefunden, die ihm gebührt. Franz Finžgar hat eine hohe künstlerische Ambition, seine Phantasie ist reich, die Sprache kräftig und klar, oft von farbigen Plastik. Der Roman zeugt von einer seltenen Disziplin des schaffenden Künstlers, die großartigen, farbenreichen, vom brausenden Leben übersprudelnden Szenen sind mit großer Kraft, mit einem nie versagenden Reichtum der Phantasie, mit prächtiger Natürlichkeit und Ungezwungenheit hingemalt, die Finžgar hoch über das bisherige Niveau, eines guten Volkserzählers emporheben. Nicht eine Seite des Buches ist überflüssig, nie ermüdet die leichtfließende Erzählung. Finžgars Buch hat in der slovenischen Öffentlichkeit eine warme Aufnahme gefunden, es ist der beste historische Roman, den die Slaven haben. Die Katholische

Hiranje - reditev.

Proti hujšanju po boleznih vsled slabega teka ali podobnega, se mora na vse načine boriti. Kdor se v teh trenotkih ne oprime Scottove emulzije, pride, kakor je že pokazala mnogokratna izkušnja, v dvehi ozirih hitreje do cilja. Najprej povzroči

SCOTTOVA EMULZIJA

stalen dober tek, vsled česar se toliko več je, kar že samo ob sebi povpreči ojačenje. Drugič je pa Scottova emulzija nenehno redilna in povzroči že sama v kratkem času ojačenje in reditev.

Ker se Scottova emulzija prireja iz izključno najčistejših in najboljših surovin, in učinkuje skozinsko zanesljivo, si je pridobila svetovno priznanje kot najboljša emulzija iz ribjega olja.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znak za SCOTT & BOWNE G. m. b. H., Dunaj VII., in se skladi na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarne za poskušnjo.

Bukvarna gab dem Werke eine schöne, vornehm elegante Ausstattung.

Splošna sodba slovenske javnosti brez izjeme je torej v tem edina, da ni roman »Pod svobodnim solncem« samo najboljše Finžgarjevo, temveč sploh najboljše slovensko leposlovno delo.

Zitno kavo, najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi platneni vrečki za K 4— po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot poljačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na trdiko Jos. Vesely, Praga VII. 586 Češko. 3016

„BLAUGAS“

je dosedaj najlepša luč na svetu, gori navzdol kakor električna luč, ne zamrzne nikoli, ni potreba nikoli snaziti kakor pri acetilenkah (karbid). Aparat je vedno jako pripraven za cerkve, graščine, vile, hotele, gostilne, šole, trge in mesta, bolnice in sanatorije. Priprave za zobozdravnike, laboratorije in avtogensko varjenje.

Generalno zastopstvo „Blaugas“

Celje, Zavodna ul. št. 49.

Proračuni in načrti franco. 3425

Samec, 30 let, primerno izobražen, s pričevali o daljšem službovanju, izurjen v vseh kmetijskih in gospodarskih poslih išče primerne službe kot 3862 5

OSKRBNIK

na kakšni graščini ali večji kmetiji, ozir. kaj podobnega. Nastopi lahko o Novem letu ali pozneje. Naslov pove uprava lista pod št. 3862. (Znamka).

Najcenejši nakup božičnih = in noveletnih daril =

Juvelj, zlatnina, srebrnina ter razne ure.

Vsakovrstna nova dela in popravila izvršujem v lastni delavnici. Blago samo prve vrste. — Najnižje cene.

Lud. Černe

juvelir, trg. vec z urami ter zap. sodn. račlec Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Ceniki zastoj.

Lepa, na novo sezidana enonadstropna

= hiša =

s poljem in vrtom v Mengšu se takoj odda ali proda pod zelo ugodnimi pogoji. Dopisi na upravnishstvo tega lista. 3843

Peter Matelič naznanja globoko užaljen v svojem in v imenu svojih nadoletnih otrok: Alojzija, Josipa, Miroslava, Marije, Petra in Anice, kakor tudi v imenu ostalih sorodnikov bridko vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, svakinja in teta, gospa

Ana Matelič, roj. Bradula

dne 11. decembra t. l. ob 1/2 12. uri ponoči, v 47. letu starosti, po prejemstvu sv. zakramentov za umirajoče, po kratki in mučni boleznih zaspala v Gospodu.

Pogreb drage pokojnice se vrši v petek dne 13. decembra 1912 ob 1/2 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Škofja ulica 10, na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 11. decembra 1912.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet v zastopstvu občine Dunaj — mestno pogrebno podjetje.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 12 decembra 1912.

Pšenica za april 1913 11.93
Rž za april 1913 10.45
Oves za april 1913 11.13
Koruza za maj 1913 7.69

Kupujte le vžigalice: V korist obsejnim Slovincem!

Prodajam veletrgovino z vinom v Istri.

Radi rodbinskih razmer se nujno odda trgovina. Odp. št. 1. v v. s. d. h. od 20. l. izključno na Kranjsko in Č. o. v. V. zalogi 100 in najp. 500 vina. Najemna izredno n. zna. V kraju okrajne občastine. On država žezna ci. Trgovina e do ro upel ana in jo pr. dam z odjemalci vred. Prodajm or pravno in opremljeno stanovanje, 3 sobe in kuhinja. Pr. pr vno za novoročen par, dobra trgovca. Kraj le ep. zdrav n blizu morja. Prodajna cena s h. so in vse in inventarjem K 15.—20.000. Las nica ostane lahko tam 1—2 mes. ca, na vse popo no poljsni in vp. je. Prilazne po-nadue pod znam. or. »Zlaty pramen prijamu« sprejema

insertni kancelar F. MAZEL,

Praga, Ferdinandova t. 4. 3852

Velika božična prodaja, čudovito nizke cene!

Največja zaloga narejenih oblek, zimskih sukenj, ulstrov, pelerin, hlač, telovnikov, klobukov in čepic za gospode in deklice.

Vsakovrstni kratki kožuhi, mestni in potni kožuhi z različno kožno podlogo.

Največja izbira konfekcije za dame in deklice: jopice, paletotovi, pelerin, kostumov, kril, bluz, pasov in čepic.

Ko jerji in muji iz vsakovrstne kože.

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5

3859

3861

RAZGLAS.

P 15/12
45

C. kr. okrajno sodišče v Kranjski gori prodaja na predlog Janeza Kavalarja v gozdnih parcelah št. 650/16, 1384/66, 1384/67, 1920, 1953, 1954 in 1955 k. o. Dovje nahajajoč se smrekov in mecesnov les za skupno ceno po 8.480 K.

Dražba se bo vršila dne

20. decembra 1912 dop. ob 10¹/₂ uri

pri tem sodišču v sobi št. 4.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejemajo.

Kupnino vplačati je sodišču.

Vadij, ki je vpložititi pred dražbo, znaša 848 K.

Dražbeni pogoji morejo se vpogledati pri sodišču ob uradnih urah.

c. kr. okrajna sodnija v Kranjski gori

odd. I., dne 10. decembra 1912.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za širanke usak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Manufakturna trgovina — I. Kostevc
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4

Priporočta svojo bogato zalogo najmodernejšega blaga za zimsko sezono

ter vse v to stroko spadajoče predmete po strogo solidnih cenah.
Vzorke pošljem poštine prosto

Razglas.

Dobava posteljin za zdravo in bolno vojaštvo nadalje oblek in perila za bolnišnice, in čevljev za dom, za c. kr. deželno brambo.

Javni ponudbeni razpis.

Ministrstvo za deželno brambo namerava oddati za potrebo leta 1913 dobavo predmetov, navedenih v naslednjem zaznamku, potom javnega razpisa in vabi k vlaganju pismenih ponudb.

Zaporedna številka	Število	Ko-madov	Oznamenilo	Cene naj se ponudijo za	Opomba
1	7000	ko-madov	popolnih železnih posteljnjakov	1 komad	
2	15000		slamnic		
3	17000		slamnatih podzglavij		
4	35000		rjuh za zdravo vojaštvo		
5	6000	ko-madov	poletnih odev	1 kilogram	
6	6000		zimskih kocev		
7	8000	ko-madov	posteljnih pregrinj	1 komad	
8	100		kovano-železnih posteljnjakov z žično mrežo		
9	500		brisač navadnih		
10	700		brisač debelih		
11	5000	kg	konjske žime v konopcih	1 kg	
12	2500	m	lanenega gradla 118 cm širokega, modro pasastega	1 meter	
13	400	ko-madov	posteljnih odev za bolnike	1 kg	v 2 vel.
14	600		odejnih preoblek	1 komad	
15	800	ko-madov	sraje	1 komad	v 2 vel.
16	300		za trodelne žimnate modroce	1 komad	
17	200		za velike žimnate zglavnice	1 komad	
18	200	ko-madov	za male žimnate zglavnice	1 komad	v 3 vel.
19	800		kratkih nogavic iz bombaževine	1 par	
20	500	ko-madov	spodnjih hlač	1 komad	
21	100		plaščev		
22	100		predpasnikov		
23	100		lanenih rjuh		
24	600	ko-madov	žepnih robcev	1 komad	
25	50		bolniških plaščev		
26	150	parov	velikih	1 par	
27	500		malih		

Na ustne, brzojavne in telefonske ponudbe se ne more ozirati.

1. Pismene ponudbe morajo dospeti najkasneje **do 28. decembra 1912** do 10. ure dopoldne pri vložnem zapisniku c. kr. ministrstva za deželno obrambo na Dunaju.

Pri imenovanem ministrtvu (Dunaj I. Babenbergerstraße 5. III. nad., uradna soba št. 128) se bodo te ponudbe dne 28. decembra 1912 od 10. uri dopoldne komisijonalno odprle. Ponudniki ali njihovi pooblaščenici so upravičeni prisostvovati ofertni razpravi.

Odločitev o svoji ponudbi prejme vsak ponudnik od c. kr. ministrstva za deželno brambo pismenim potom do 16. januarja 1913.

2. S prejetjem ponudbe se smatra pogodba za sklenjeno brez nadaljnih uradnih spisov.

Formalna pogodbeni lista se sestavi le na izrečno zahtevo.

3. Ponudbeniku je na prosto dano, staviti ponudbe tudi le na pozamezne vrste (zaporedne številke zaznamka) in pri vsaki vrsti na manjše množine (kosa itd.) kot je razpisano.

Ministrstvo za deželno obrambo si pridržuje pravico sprejeti ponudbo tudi le glede posameznih od več ponujenih vrst ali glede dela dobavne množine.

4. Ponudniki smejo sami določati cene.

5. Najmanj ena tretjina ponudene množine vsake vrste je dostaviti do 10. marca, ostanek pa najkasneje do 31. avgusta; z dobavo se prične lahko takoj po prejetju dobavnega naročila.

Med letom 1913 more domobranska uprava zahtevati 10 odstotkov večjo potrebščino, katera se v slučaju mobilizacije zviša na 50 odstotkov. Ista se mora dostaviti v teku dveh mesecev.

Vse reči se dostavijo na račun podjetnika domobranskemu skladišču na Dunaju.

6. Ponudbeniki morajo, kolikor še niso oproščeni, vložiti vadij oziroma kavcijo v visokosti 5%.

7. Dobava se odda samo takim ponudnikom, kateri bivajo v državnem zboru zastopanih deželah in v lastnih tovarnah istotam izdelujejo omenjene predmete.

8. Ponudbeniki rabijo brezpogojno sledeče v letu 1911 vnovič izdane pripomočke, kakor:

- „Pogoje“, tičoč se dobave izdelanih oblek in upravnih predmetov za c. kr. domobrambo in c. kr. črno vojsko;
- navodilo za sestavo ponudbe;
- uradne tiskovine za ponudbe;
- Razen tega so na razpolago:
- navodilo, kako je sestaviti jamstveno pismo.
- navodilo, kako sestaviti razlago pri vlaganju rentnih knjižic c. kr. poštne hranilnice.
- dopolnilne določbe, ki se nanašajo na naročilo vadijev in kavcij po vložnih hranilnih knjižicah, rentnih knjižicah c. kr. poštne hranilnice in po menjicah.

Ti pripomočki se dobe v c. kr. dvorni in državni tiskarni na Dunaju I. Seilerstätte št. 24, dobiti jih je v pregled tudi pri intendancah domobranskih ozemskih poveljstev in v vseh trgovskih in obrtnih zbornicah.

9. V domobranski monturni zalogi na Dunaju so na vpogled tudi predpisi o prevzemanju, navedeni v poslovníku M—1, II. del, kakor tudi vzorci in popisi glede dobavnih predmetov z eventualnimi posebnimi predpisi o prevzemanju, katerim morajo odgovarjati dobavni predmeti. Ponudbeniki morajo tembolj vpogledati te pripomočke, preden stavijo ponudbo, ker morajo v ponudbi izrečno potrditi, da so jim ti pripomočki znani.

Sicer se pa vzorci od domobranskega skladišča oblek dobe proti plačilu odpadle cene, in se popisi, dokler je kaj zaloge, tudi izposojujejo.

Za prevzete dobave je merodajen vedno zadnji od ministrstva za deželno brambo odobren vzorec dotične vrste.

Od c. kr. ministrstva za deželno brambo.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

Priporočam se domača najnovejša

konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo naročila po meri ter se izvrše točno in solidno.

1183

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Pozor trgovci!

Od sobote, dne 9. novembra, dalje se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dollenza v Prešernovi ulici pod tovarniško ceno.

3529

Služba
občinskega tajnika ter
občinskega sluga

se razpisuje pri podpisnem županstvu. Nastop 1. januarja 1913. Plača po dogovoru. Županstvo Cerkije pri Krškem, dne 7. decembra 1912.

3827

Jožef Omerza
župan.

Išče se

3817

prodajalka

špecerijske stroke, katera je dobra in poštena. Vodila bi samostalno trgovino. Imeti mora nekaj t. v. cija. — Vpraša naj se pri J. Oražmu, županu na Sello št. 35 pri Ljubljani

Stanovanje

(dve sobi, kuhinja) **išče** oženjen uradnik brez s pritilninami. — Vpraša naj se pri J. Oražmu, županu na Sello št. 35 pri Ljubljani

3832

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

priporočam svoje izborne izdelke

vsakovrstnih jesenskih in zimskih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

Ilustrovani ceniki na razpolago!

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-mazilo**. — Cena lončka z jamstvenim pismom 1 krono.

2519

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160, Ogrsko.

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haasea o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

2155